

A Közgazdasági Politechnikum lapja

Polygráf

XXIII. évfolyam 4. szám - 2014. január 15.

Emlékeztető az Iskolatanács 2013. december 10-i üléséről

Jelen voltak:

Osztályok	Diákok	Szülők
MárKA	Kunert Mandula	–
Maszk	–	Borbély Csaba
Guru	–	–
MáGia	–	–
DolcEVita	–	Mészáros Andrea
SZ-es	–	–
ZÓNA	Csókási Dóra	Fekete Klára
JOKER	–	Balázs Magdolna
VaGabond	–	Mentler Gyula
CarpediM	Farkas Balázs	–
L-ME	–	Gara Mária
NOVA	–	–
Déjà vu	–	–
HaRibó	–	–
MannA	–	–
Fibonacci	–	–
Hoppá	–	–
ZOÉ	–	Csontos Éva
Tanerők	Diósi Alojzia, Fancsaliné Nagy Marianna, Gáti Emese, Hartmann Ibolya, Jakab Judit, Szász Kata	
Vendég	Borbáth Katalin iskolapszichológus	

Levezető elnök elnökök: Gara Mária és Hartmann Ibolya

Napirendi pontok:

1. Az EMK (ErőszakMentes Kommunikáció) bemutatása, tanításának lehetőségei
2. Egyéb – néhány IT tag – az utóbbi hetekben történt – lemondásának okai, reagálás a lemondó levelekre
2. Hartmann Ibolya az IT-tagságról való lemondásokkal összefüggésben vázolta a tavalyi év felelősségteljes munkálatait, az ehhez kapcsolódó vitákat. (A megújult dokumentumokat június 6-án hagyta jóvá az Emberi Erőforrások Minisztériuma.) Nem sokkal e sikerek után a tantestület úgy vélte, hogy a már 2010-ben felvetett szervezeti racionalizálásba bele kell fogni. A működés újragondolását a tanárok többsége külső segítség be-

vonásával tartotta helyesnek. Sajnálatos módon erről a döntésről nem kapott időben tájékoztatást az IT, és ezt a tagok közül többen nehezményezték. Az öt éve a tagsághoz tartozó, szinte valamennyi ülésen megjelenő, rendkívül aktív, most lemondó társunk úgy vélte, hogy csorbultak az IT demokratikus alapelvei, így képviselőként nem tudja vállalni a felelősséget sem. Meglátásait és lemondását írásban közölte a tanáccsal és a képviselt osztály szüleivel, így a helyzet árnyalása, a félreértések tisztázása, a részletek további értelmezése, a sérelmek kibeszélése elmaradt. Mindannyian nagyon sajnáljuk képviselőtársunk döntését, egy igen alapos, lelkiismeretes, felkészült, jóindulatú, segítőkész embertől kell búcsúznunk, aki állandó érdemi kontroll jelentett működésünkben. Az ő lemondása után egy másik küldött is elköszönt a testülettől.

A harmadik búcsúzó szülő leköszönésének az a közvetlen oka, hogy gyermeke kilépett az iskolából, így nem érzi magát tovább jogosultnak az osztály képviselőjére.

Mindannyian nagyon sajnáljuk a megfogyatkozást. Ibolya kéri az osztályokat, osztályfőnököket, hogy próbáljanak meg minél hamarabb új szülőket találni a megüresedett posztokra.

Mentler Gyula felhívta a figyelmet az ímélnél történő levelezés veszélyeire, sokszor káros következményeire. Ígéretet tett arra, hogy az elektronikus levelezés kockázatairól, írott és íratlan szabályairól írásban tájékoztatja a tagságot.

A szervezetfejlesztéssel kapcsolatban Ibolya tájékoztatott arról, hogy már javában folynak a munkálatok. A diákokat megszólító kérdőív feldolgozása már olvasható a honlapon. A szülőknél kiküldött kérdőívre eddig csak 31 válasz érkezett. Akik fontosnak tartják a változáshoz kijelölendő helyes út megtalálását, még hozzájárulhatnak ehhez a kérdőív kitöltésével. Az interjúkészítés, helyzetértékelés folyamatosan történik. A részeredményekről, a munkálatok, irányáról, tartalmáról folyamatosan lehet tájékozódni az iskolai honlap blogjai között szereplő Szervezetfejlesztés cím alatt. (A jelszóval védett bejegyzésekhez mindenki hozzáférhet a levelezési listán és az osztályfőnökök által közölt jelszó segítségével.)

A téma zárásaképpen elhangzott, hogy folyamatos tájékoztatást vár az IT a szervezetfejlesztés munkálatairól.

1. Az EMK-ról Gara Mária szülő tartott a témába bevezető prezentációt. Megtudtuk, hogy a megnövekedett stressz és az információdömping okozta elbizonytalanodás oldására, illetve az eredményesebb konfliktuskezelésre alkalmas az EMK módszere (kiegészítve tánccal, meditációval), segíti a tudatosságot, a jelenben levést, az önállóságot, a felelősségvállalást. Mária úgy látja, hogy a Politechnikumban elfogadott partneri nevelés (a hatalmi neveléssel szemben) alkalmassá teheti az iskolát e konfliktuskezelő képesség fejlesztésére. A hallgatóság között akadtak lelkes támogatók, kíváncsiak és peszsimistán bizakodók, sőt ellenzők is. Az EMK-val való találkozás terepei sokfélék lehetnek, szakkörként, tanórai keretben, egy vagy több tantárgy tananyagának részeként is találkozhatnak vele az iskolapolgárok, de bármiféle döntés előtt még hosszú időt el kell tölteni a kurzussal való megismerkedéssel, a kipróbálással, a hatásvizsgálattal. Felmért Mária javaslatként valamelyik EMK tréner (Jónai Éva Hava vagy Rambala Éva, akiknek nagy tapasztalatuk van az EMK oktatásban mind felnőtteknek, mind iskolák-

ban) meghívása az iskolai egészségnapra/tolerancia napra. Mivel Borbáth Katalin, az iskola pszichológusa is részt vett korábban EMK-tréningen, ő vállalta, hogy ír a nyilvánosságnak egy ismeretterjesztő cikket erről a módszerről, sőt hosszabb távon az érdeklődőknek szívesen tart foglalkozásokat is ezzel kapcsolatban. (Ld. Melléklet)

A tájékozódást segítő ajánlott filmforrások:

a) Tóth Ildikó: Erőszakmentes – együttműködő – kommunikáció 1, 2.:

<http://www.youtube.com/watch?v=7mNqbmEEdUE>

<http://www.youtube.com/watch?v=HabLtxP9zOQ>

b) Hoffer Éva: Erőszakmentes kommunikáció (EMK):

<http://www.youtube.com/watch?v=FidONN1s09s>

c) Marshall Rosenberg négyrészes előadássorozata magyar felirattal:

<http://www.youtube.com/watch?v=g8dDDtjrow>

<http://www.youtube.com/watch?v=6XjmrLkqp14>

<http://www.youtube.com/watch?v=cZUtQItYKf4>

http://www.youtube.com/watch?v=_wH2PffGYv4

Legközelebb 2014. január 14-én fél 5-kor találkozunk a könyvtárban, amikor a tanároké lesz az irányítási és jegyzőkönyvezési szerep.

2013. december 13.

Gara Mária és Jakab Judit jegyző

Melléklet

Az erőszakmentes kommunikáció (EMK)

avagy

Miért tanuljunk erőszakmentesen kommunikálni?

Mindenekelőtt tisztázzuk, hogy az erőszakmentes kifejezés nem egyenlő a gyengeséggel, nem önfeladó, megadó kommunikációról van szó. Sokkal inkább indulatmentességet, semleges derűs érzelmi állapotból történő viszonyulást, kommunikációs készséget jelent a másik ember felé. Amilyen szimplán hangzik, olyan nehéz lehet megvalósítani, hogy elengedjük az indulatainkat, érzéseinket, ne hagyjuk, hogy uralkodjanak rajtunk, sodorjanak bennünket ide-oda.

Az erőszakmentes kommunikáció a nemzetközi diplomáciában, politikai küzdelmekben, iskolai, vállalati helyzetekben is bizonyítottan működő kommunikációs forma, amely az empátiás képességünk magas szintű, verbálisan is hitelesen megfogalmazódó technikáját, már-már filozófiát jelent.

Az erőszakmentes – vagy másképpen együttműködő – kommunikáció a Marshall Rosenberg amerikai pszichiáter–pszichológus által kifejlesztett módszer, amelynek célja, hogy az emberek nagyobb együttérzéssel és világosabban (kevesebb félreértéssel) tudjanak kommunikálni egymással. Ez a lenyűgözően egyszerű kommunikációs technika négy fő lépésre épül. De mielőtt erre rátérnénk, fussuk át a filozófiai alapokat.

Rosenberg lényegben azt feltételezi tanításában – a humanisztikus pszichológia elméletéből és filozófiájából kiindulva, mely az EMK filozófiai alapja –, hogy minden emberi kommunikáció célja az egyén szükségleteinek kifejezésére irányul, beleértve az agressziót is. Miután feltételezzük, hogy minden individuum külön entitás, egy külön világ, ezért meg kell ismernünk egymást ahhoz, hogy megértsük. Ehhez a megértéshez vannak közös pszichés alapjaink. Azt ugyanis már az általános pszichológiai kutatások is felismerték, hogy az emberi faj alapérzelmei és ennek nem-szöbeli kifejezése mindenkiben közös. Vagyis a világon mindenhol ugyanolyan arckifejezés jelzi az örömet, undort, meglepetést, szomorúságot, félelmet.

A Maslow-i szükségletpiramis elméletét kibővítve Rosenberg feltételezi, hogy minden ember nyelvileg is jól körülhatárolható közös szükségletkészlettel rendelkezik. Ha ezeket az alapvető emberi szükségleteinket megismerhetnénk és néven neveznénk, sokkal egyértelműbben kommunikálhatnánk. Az aktuális állapotainkat pontosan kifejezve és a másik által megértve/megismerve nem lenne annyi félreértés és ebből adódóan annyi konfliktus az egyének és kisebb-nagyobb csoportjaik között – akár családi, akár társadalmi csoportokról legyen is szó.

A hétköznapiokban nagyon sokszor félreérthetően, pontatlanul fogalmazunk, nyelvileg nem fejezzük ki egyértelműen mondandóink különböző elemeit, ezért verbális érintkezéseinknek gyakran félreértés, konfliktus a következménye.

Rosenberg szerint, ha sikerül egy olyan technikát (az EMK-t) alkalmaznunk, ami minimalizálja a kommunikációnk során a félreértéseket, csökkenthetjük az egyén és a társadalom szintjén is a konfliktusainkat. (Az EMK-módszer alkalmazásának nem feltétele, hogy a kommunikációs partner is tudjon és/vagy akarjon erőszakmentesen kommunikálni.)

Az EMK-zsargonban az erőszakmentes kommunikációt szokás zsiráfnyelvnek is nevezni, szembeállítva a hétköznapiakban csaknem mindenki által használt, meglehetősen indulattal teli sakálnyelvvel.

Az EMK-t alkalmazva tudatosan törekszünk rá, hogy derűs, optimista nyitottsággal lépünk kapcsolatba azokkal, akikkel aznap dolgozunk van. Célunk, hogy effajta, az EMK szimbolikus állatára jellemző „zsiráf” állapotba kerüljünk.

Ha már benne vagyunk az empatikus nyitottság állapotában, jön a következő nehézség, hiszen – miután nem könnyen érzük el mi sem ezt az állapotot – sorra olyan emberekkel hozhat össze a munkánk, a családi életünk, a véletlen, akiket épp valamilyen indulat fűt.

Az indulat okai különbözőek lehetnek, ami közös, hogy ebben az állapotban az EMK szóhasználatával úgynevezett sakál kommunikációban beszélünk: vagyis vádolunk, morális ítéleteket hozunk, kivetítjük saját állapotainkat másokra, azaz összemossuk érzéseinket, ítéleteinket, szükségleteinket, megfigyeléseinket, és azt is, hogy mindezek tőlünk vagy a másiktól erednek.

Tovább használva a zsiráf metaforát, azt mondhatjuk, hogy „zsiráf szemléletmóddal” közelítünk az élet jelenségeihez. A szavannák életére felülről rátekintő zsiráf okos lassúságával, kérődző, a részleteket megemésztő természetével válunk hasonlatossá akkor, amikor indulatmentesítjük magunkat. Továbbá már tudatosan igyekszünk felismereni, szétdarabolni részeire és szavakba foglalni saját állapotunkat, és emellett határozott szándékkal nyújtunk empátiás figyelmet a másik jelzéseinek, állapotának.

Az empátia indulatmentes, együttérző, koncentrált figyelmi állapotot jelent. Ha ezt az indulatmentességet létre tudtuk hozni, onnan már csak egy lépés, hogy belül kiüresített, vagyis a külső hatások semleges, nem ítélkező befogadására kész állapotba kerüljünk. Más szavakkal empatikus nyitottságot élünk át a többiek iránt.

EMK-val kommunikálni sok tiszteletadást, figyelemadást, egyszóval empátiát követel. Az empátia törvénye: „Ne csak tégy, mondj valamit, légy is jelen.”

Az empátiás figyelem nem egyenlő a szimpátiával. A jelenlét sokszor a meghallgatást jelenti, az odafigyelést a másikra. Ő, ez könnyen megy nekem – mondjuk sokszor. Valójában ilyenkor legtöbbször még nem valódi empátiás figyelmi állapotban vagyunk, mert még megtartottuk saját belső tartalmainkat. Inkább szimpátiát, hasonlóságot érzünk a másik állapotával, ilyen már mi is éreztünk, hallottunk vagy olvastunk – jut eszünkbe a másik helyzetéről. Lehet, hogy a másik első néhány mondatára valódi figyelmet szentelünk, azonban amikor rezonál bennünk valami a másik mondandójára, akár hasonló élmény vagy ellenpélda, előnt a vágy, hogy megosszuk a gondolatunkat, pusztán csak hogy segítsük, tanítsuk, vezessük a másikat. Ez is lehet hasznos, azonban ez még nem empátia, nem valódi figyelem a másikra. Az empátiás figyelem fárasztó, mert emberi természetünkéből adódódik, hogy sokkal érdekesebb számunkra, ha ránk figyel a másik, és nem fordítva. Mentségünkre szóljon, hogy nem mindig sikerül az EMK-val kifejeznie magát annak sem, aki tudatosan törekszik erre. De érdemes törekedni az erőszakmentes kommunikációra, hiszen így sokkal többször elkerülhetjük a kapcsolatokat romboló agressziót.

Az agresszióról Marshall Rosenberg azt írja könyvében: „Az agresszió minden meg-

nyilvánulása kielégítetlen igényeink tragikus kifejeződése.” Ha agresszívek vagyunk a beszédünkben, vagyis fortyogóan indulatosak, durván trágárok, hidegen cinikusak vagy metszőn kritikusak vagyunk, akkor szándékosan vagy nem, de bántunk, ártunk a szavainkkal. Ilyenkor a kapcsolatainkat, őszinte jó érzéseinket, együttműködéseinket rombolóan, a pusztítás nyelvén kommunikálunk. Ezzel szemben ellentétes hatást váltathatunk, ha megtanulunk a kölcsönös jóllét nyelvén kommunikálni, bántás nélkül, mégis asszertíven (önmegvalósítóan) kifejezni a bennünk élő szükségleteket.

Az erőszakmentes kommunikációs technika lényege

Az EMK-nak két fókuszja van: az egyik az empátia, vagyis a másakra való együttérző odafigyelés, a másik az őszinte önkifejezés: oly módon, hogy az a másikat lehetőleg együttérző odafigyelésre indítsa.

A EMK-nak négy fő alkotóeleme: a megfigyelés, az érzés, a szükséglet és a kérés. E lépések mindegyikére teljesen köznapi szavakkal utalunk, amelyek azonban az EMK-ban speciális tartalommal bírnak.

1. lépés: A megfigyelés közlése

Az EMK első lépéseként tiszta kommunikációs helyzetet teremtünk egy „fényképszerűen” pontos megfigyelés közlésével. Erre azért van ebben a formában szükség, mert minimalizálja a felek közötti félreértés lehetőségét. Ilyenkor közöljük azt a konkrét cselekedetet, történést, amit megfigyelünk (látunk, hallunk, felidézünk vagy elképzelünk).

Semleges kifejezéseket és az én-közlés nyelvét használjuk a megfigyelésünk közlé-

sekor – így lesz ítéletmentes a mondanivalónk. Az EMK-ban nem használható általános alany sem, mert pontatlanná, homályossá teszi a mondanónkat. Nem mondjuk, azt például, hogy „az emberek általában”, hanem tūpontos megfigyeléseinket verbálisan rögzítve kezdjük a mondanivalónkat, például így: „*Amikor tegnap este azt láttam, hogy beülsz az autódba és elhajtasz anélkül, hogy tudtam volna, miért és hova mész...*”

2. lépés: Az érzés kifejezése

Érzelmek kifejezése – a gondolatok, feltételezések vagy következtetések helyett felváltan közöljük valódi érzéseinket. Ez szintén szükséges a tiszta kommunikáció alapjainak megteremtéséhez. Az önkifejezés nyelve a Gordon módszeréből megismert én-közléseket használja az érzelmek kifejezésére (a példamondat folytatása): „...*szomorú lettem és bizonytalanságot éreztem...*”

3. lépés: A szükséglet verbalizálása

Stratégiák helyett a hiányzó vagy meglévő pillanatnyi szükségleteink határozzák meg az itt és most megjelenő pozitív vagy negatív érzelmeinket.

Szükséglet: Az EMK értelmezésében életenergia, ami érzelmeink forrása, életminőségek és értékek formájában. A pszichológiában Maslow szükségletpiramis elmélete alapján határozzuk meg az alapvető emberi szükségleteket (a példamondat továbbfolytatása): „...*mert nem éreztem, hogy megvan köztünk az összetartozás, és szükségem lett volna rá, hogy tudjak a szándékaidról...*”

4. lépés: A kérés megfogalmazása

Az erőszakmentes kérdés lényege, hogy érthetően kifejezzük a kéréseinket azokkal a konkrét cselekedetekkel kapcsolatban, amelyek hozzájárulhatnak a testi/lelki jóllétünkhöz.

A kérésünk nem lehet követelés, vagyis ha *nem* a válasz, azt is meg kell tanulnunk elfogadni.

Ezekben az esetekben az EMK technikája szerint tisztázzuk, mely körülmények között lehet a másik fél számára *igenné* a válasz a kérésünkre.

Néha csak egy egyszerű tisztázó kérdés a negyedik lépés annak ellenőrzésére, hogy a másik fél pontosan megértette-e, mit is akartunk kifejezni. Illetve ha meghallgattuk a másikat, akkor azt tisztázzuk, jól megettettük-e őt. Peldamondat: „...*Megkérhetlek, hogy legközelebb, ha elindulsz, röviden búcsúzz el tőlem?*”

Természetesen, mint egy normál kommunikációs folyamatban, itt is felváltva beszélünk és meghallgatunk. Most a másik fél mondja a magáét, mi pedig próbáljuk EMK-s füllel hallgatva kihámozni és értelmezni, mi is a megfigyelése, mi a kapcsolódó érzése, szükséglete a másinak, és mit kér tőlünk.

Lehet élőszóban is kipróbálni, de még nagyobb sikerrel kecsegtet, ha kezdetben írásban alkalmazzuk, gyakoroljuk az EMK nyelvét. Például egy érzelmileg is fontos, pillanatnyilag konfliktusos kapcsolatot, félreértést tisztázó e-mail írása közben hasznos lehet a négy lépés alkalmazása.

Ha elsajátítjuk az EMK módszerét, a legnehezebb emberekkel is sikerül kommunikálnunk.

Sok sikert hozzá!

Iskolabírósági hírek

Órai magatartás¹

Időpont: 2013. 12. 04.

Bírók: Tóth Zenkő diák, Nagy Attila szülő, Surányi Anna tanár

A panaszolt: egy tizenegyedikes tanuló

A panaszosok: az osztályfőnökök

Résztevők: panaszosok, panaszolt, panaszolt édesanyja, panaszolt érdeklődő évfolyamtársai, iskolai gyakorlatát töltő hallgató, Sáfrán Kati iskolabíró

Előzmények: A panaszoltat az osztályfőnökei panaszolták be az Iskolabírószágon, mert úgy érzik, viselkedésével ellehetetleníti az órák működését. Több ízben leültek a tanulóval, édesanyjával is, hogy közösen találjanak megoldást, de nem jártak sikerrel, ezért az Iskolabírószághoz fordultak.

Tárgyalás: Az iskolabíró ismertette a panaszt, összefoglalta az előzményeket. A diák elismerte, hogy a panasz helytálló, de azt mondta, képtelen változtatni a viselkedésén, nem tudja visszatartani a mondanóját. A panaszolt beszélgetéssel, hangos kommentekkel és más egyéb figyelemelterelő cselekvéssel „igyekszik” kívül maradni az órán, és próbálja a többiek figyelmét is elterelni.

A tárgyalás során a tanárbíró kikérdezte az osztályfőnököket, a panaszoltat, az édesanyját és barátait is. Próbáltunk közösen megoldást találni, de a tanuló – bár megérintette őt a tárgyalás – nem igazán működött együtt.

A tanulótól több ízben megkérdezték az iskolabírók, mi okoz nehézséget, min tudna változtatni, mit tudna vállalni a tárgyalás után, hogy kevesebb probléma legyen vele az órákon, de ő ezekre a kérdésekre nem tudott válaszolni. Azt mondta, azokon az órákon jobban tud figyelni, ahol fél

a tanártól. Azt is elmondta, hogy bár pl. a matekot szereti, és jól is megy neki, mégis ezeket az órákat is zavarja, mert nem tud mit kezdeni magával, amikor elkészült a feladatokkal.

Határozat: Az Iskolabírószág döntése szerint a tanuló a szigorú megrovás fegyelmi fokozatot kapja, melynek hatálya 2014. 06. 15. Mellékbüntetésként a panaszoltnak a következőket kell teljesítenie:

1. Magatartásfüzetet kell vezetnie 2014. január 8-ig. Ebbe minden órán be kell írnia, hol ült, írt-e házit, hogy viselkedett. Óra végén alá kell íratnia a tanárral a füzetet.
2. A panaszoltnak az összes órán egyedül kell ülnie.
3. Minden órára meg kell írnia a leckét.
4. Minden órán csöndben kell dolgoznia.
5. Elő kell készítenie a felszerelését minden óra elejére.
6. Óra elején a telefonját a tanári asztalra kell raknia.

7. Eseménynaplót kell vezetnie arról, hogy mi mindent csinál iskola után, és mennyi időt tölt ezekkel az elfoglaltságokkal (pl. 15-17 h filmnézés)

8. Mindegyik füzetében benne kell, hogy legyen az órarendje (ennek december 9-ére meg kell lennie).

9. A panaszoltnak 2014. január 8-án (szerda) visszahíváson kell megjelennie.

Javasoljuk továbbá, hogy délutáni aktív programokon vegyen részt (pl. Májcy felajánlotta neki a tárgyaláson, hogy járjon el vele edzeni, vagy írjon néha naplót).

Indoklás: Az Iskolabíróóság úgy látja, hogy a panaszolt – ugyan a tárgyalás végére mintha megértette volna a problémát – nem mutatott sok hajlandóságot arra, hogy közösen oldjuk meg a nehézségeket: Az Iskolabíróóság nehezményezi azt is, hogy a tanuló nem volt felkészülve a tárgyalásra, holt az osztályfőnök direkt kérte, hogy készüljön fel arra, hogy mit fog mondani.

A tanárbíró több órát is látogatott a tárgyalás előtt, és az ott szerzett tapasztalatok megerősítették azokat a meglátásokat, amelyekről az osztályfőnökök meg a szaktanárok beszámoltak. A diákoktól is azt tudta meg a bíróság, hogy a panaszolt zavarja az órát – nem csak a tanárt, de a tanulni vágyókat is.

2013. december 9.

az Iskolabíróóság nevében: Surányi Anna

Órai magatartás²

Időpont: 2013. december 11.

Bírók: Litványi Bence diák, Kósa Gabriella szülő, Sáfrán Katalin tanár

A panaszolt: egy tizenegyedikes tanuló

A panaszos: az egyik osztályfőnök

Résztvevők: panaszos, panaszolt, panaszolt édesanyja, érdeklődő osztálytársak

Előzmények: A panaszoltat az osztályfő-

nöke panaszolta be az Iskolabíróóságon, mert viselkedésével ellehetetleníti az órák működését. A probléma a tavalyi tanévben kezdődött, az akkori beszélgetéseknek és a magatartásfüzetnek tartós hatása nem volt a tanuló egyes órákon való magatartásának megváltozására. Ebben a tanévben is vezetnie kellett volna a füzetet, ennek nem tett eleget, ezért osztályfőnöke az Iskolabíróósághoz fordult.

Tárgyalás: Az iskolabíró ismertette a panaszt, összefoglalta az előzményeket. A panaszos megerősítette a panaszban foglaltakat. A diák elismerte, hogy a panasz helytálló, egyes órákat valóban ellehetetlenít, hangos beszéddel, dobálással, mások piszkálásával. Elismerte, hogy esetenként ő a kezdeményező is és hogy ezekben az esetekben leginkább a tanár személye a döntő, mennyire szigorú. Elmondása szerint a tavalyi magatartásfüzetet jó volt vezetni, tényleg megváltozott az órai viselkedése. A kérdésre, hogy miért hagyta abba, nem tudott konkrét választ adni.

A tárgyalás során a panaszolt tanórai zavaró viselkedését az egyik osztálytárs hozzászólása is megerősítette, mentséggként hozva föl, hogy az osztály nagy része hasonlóan viselkedik. A panaszolt édesanyja nehezményezte, hogy ebben a félévben nem vonták be az osztályfőnökök a probléma megoldásába, mire az osztályfőnök reagált, kifejtette, hogy ez eddig sem volt eredményes, szeretné, ha a tanuló jobban szembesülne saját viselkedésének következményeivel.

Határozat: Az Iskolabíróóság döntése szerint a panaszolt a szigorú megrovás fegyelmi fokozatot kapja, melynek hatálya 2014. június 15.

Mellékbüntetésként a következőket kell teljesítenie:

1. Magatartásfüzetet kell vezetnie 2014. január 21-ig. Ebbe minden órán be kell írnia, mi az aznapi házi feladat, és értékelnie kell saját viselkedését, pontosan leírva az esetleges konfliktusokat. Óra végén alá kell írnia a tanárral a füzetet, aki ehhez megjegyzést fűzhet. Ezt a füzetet hoznia kell a visszahíváskor és bemutatnia a bíróságnak.

2. Amennyiben kiküldik óráról, óra végén meg kell keresnie az adott tanárt, kérnie kell tőle egy kiselőadás témát, amit aztán előre egyeztetett időpontban prezentál az osztály előtt, és amit a tanár jegygyel értékkel.

3. A diáknak 2014. január 21-én (kedd) visszahíváson kell megjelennie.

Indoklás: Az Iskolabíróság úgy látja, hogy a panaszolt belátta a problémát. Súlyosbíto körülményként értékeltük, hogy a tavalyi és idei megállapodásokat nem tartotta be. Szerintünk a tanuló elég érett arra, hogy felelősséget vállaljon saját tetteiért, hogy ne a körülményeket hibáztassa (pl. a földön heverő narancshéjat). A tanárbíró több órát is látogatott a tárgyalás előtt, melyeken a panaszolt maximálisan együttműködő volt. Úgy látjuk, hogy ideje ezt a diáknak egyedül vállalnia, hisz sem az édesanyja, sem az osztályfőnöke nem tud helyette változtatni.

2013. december 14.

az Iskolabíróság nevében: Sáfrán Katalin

Órai magatartás³

Időpont: 2013. 12. 17.

Bírók: Szabó Katus diák, Mogyorósi Dianna szülő, Surányi Anna tanár

A panaszolt: egy kilencedikes tanuló

A panaszos: az egyik testkultúrátanár

Résztevők: panaszos, panaszolt, panaszolt édesanyja és édesapja és a panaszolt osztályfőnöke.

Előzmények: A panaszos azért panaszolta be a diákot, mert sokszor előfordul, hogy nincs felszerelése, ha pedig van, akkor késve érkezik meg az órára. Ezen kívül volt egy kirívó eset is: a panaszoltnak megsérült az ujjja, erre hivatkozva kért felmentést tornaóráról, amit szaktanára tolerált is, de amikor látta, hogy a szünetben focizik a társaival, úgy érezte, nem rendben lévő, hogy a testkultúraórán nem kíván részt venni.

Tárgyalás: Az Iskolabíróság ismertette a panaszt, a panaszolt elismerte, hogy a panasz helytálló. Az Iskolabíróság kikérdezte az összes érintettet a konkrét esetről, a sebesülésről, és az derült ki, hogy a tanuló nyugodtan tornázhatott volna, hiszen a kisujjának a megsebesülése csak bizonyos feladatokban gátolták.

A testkultúra-órai késések kapcsán szóba kerültek az egyéb késések. A szülők elmondták, hogy néhány reggeli késésről nem a tanuló tehet.

A tárgyalás során esett szó a diák előző tárgyalásáról is, és ennek kapcsán az általános órai viselkedéséről. Az első tárgyalásról született jegyzőkönyvében leírt feladatoknak csak egy részét teljesítette, mert – mint kiderült – nem figyelt arra, hogy pontosan mit kell vezetnie a füzetében.

Összességében a panaszolt együttműködően viselkedett – igaz, hogy sok szót nem szólt, de látszott rajta, hogy érzi a

ős is elveszti a kontrollt. Igyekszik nyugodtan bemenni az órákra, de a körülményeken múlik, hogy ez végig így marad-e. Hozzátette, hogy jobban működik azokon a tanórákon, amelyeken a tanár szigorú. Elismerte, hogy a kiselőadást valóban elfelejtette időben megcsinálni, de kért – és kapott – haladékot, végül pedig kapkodva összecsapta az egészet, amiből egy igen gyér színvonalú munka lett.

Az osztályfőnökök elmondták, hogy az iskolabírósaági panasz óta a diák jobban viselkedik, látszik rajta az igyekvés. Egyébként is jó eszű gyerek, aki képes célokra kitérni maga elé és azokat megvalósítani. Erős versenyszellem van benne, tele van energiával, ami viszont a körülményektől függően alakul pozitívvá vagy negatívvá. Az édesanya véleménye szerint megnehezíti fia helyzetét az, hogy előző iskolájában hozzászólt az inkább poroszos, tekintélyelvű rendszerhez, és még csak most kezd hozzászokni a polis attitűdhöz.

Határozat: Az Iskolabíróóság döntése a panaszolt a megrovás fegyelmi fokozatot kapja, melynek hatálya 2014. június 15. Emellett a következőket kell teljesítenie:

1. Minden órán elől kell ülnie, a tanárhoz legközelebb eső széken.
2. Figyelemfelkeltő táblát készít magának, ami segíti visszazökkenteni az óra menetébe.
3. A januári első osztályidőre egész órás kiselőadást (illetve ahhoz kapcsolódó feladatokat, játékokat) készít, az egész osztályt megpróbálja bevonni a munkába.
4. Februárban visszahíváson kell megjelenie. A februári visszahívásig az Iskolabíróóság kérdőívet töltet ki az osztályban tanító tanárokkal, és az információk segítségével hoz újabb határozatot.

Indoklás: Az Iskolabíróóság úgy látja, hogy a tanuló belátta a problémát. Súlyosbító körülményként értékeltük, hogy a megálapodásokat nem tartotta be.

2013. december 21.

az Iskolabíróóság nevében:
 Kraviánszky Anna

Visszahívás (órai magatartás)

Időpont: 2014. 01. 08.

Bírók: Nagy Attila szülő, Surányi Anna tanár

A panaszolt: egy tizenegyedikes tanuló

A panaszosok: az osztályfőnökök

Résztevők: panaszosok, panaszolt, panaszolt édesanyja

Előzmények: a panaszoltat az osztályfőnökei bepanaszolták az Iskolabíróságon, mert úgy érezték, viselkedésével ellehetetleníti az órák működését. Decemberben került sor a tárgyalásra, aminek eredménye – többek között – az volt, hogy ezen a januári visszahíváson meg kell jelennie.

Tárgyalás: A bíróság kikérdezte a tanulót és az osztályfőnökeit arról, hogy az előző tárgyalás óta hogyan alakul a diák iskolai élete. Mind a panaszolt, mind az osztályfőnökök arról számoltak be, hogy a tanuló összeszedte magát, és rendszeresen dolgozik az órák többségén. A diák bemutatta magatartásfüzetét az Iskolabíróság tagjainak, akik azt látták – itt is –, hogy szinte csak pozitív bejegyzéseket kapott a tanároktól, majdnem mindig írt leckét.

Határozat: Az Iskolabíróság döntése sze-

rint a tanuló a szigorú megrovás fegyelmi fokozatot kapja, melynek hatálya `14.06.15. Továbbá a következőket kell teljesítenie:

1. Magatartásfüzetet kell vezetnie 2014. március 5-ig. Ebbe minden órán be kell írnia, hol ült, írt-e házi feladatot, hogy viselkedett. Óra végén alá kell íratnia a tanárral a füzetet.
2. A panaszoltnak az összes órán egyedül kell ülnie.
3. 2014. március 5-én (szerda) visszahíváson kell megjelennie.

Indoklás: Az Iskolabíróság úgy látja, hogy a tanuló összeszedte magát, és jó irányba történt változás. Mivel most kevés idő telt el az első tárgyalás óta, az Iskolabíróság úgy döntött, hogy a panaszolt vezesse továbbra is a magatartásfüzetet, és üljön egyedül – saját bevallása szerint ez segített neki abban, hogy változtatni tudjon órai viselkedésén. Az Iskolabíróság fontosnak tartja, hogy még egy tárgyalásra sor kerüljön, ezért úgy döntött, hogy a diáknak márciusban is meg kell jelennie a bíróságon.

2014. január 9.

az Iskolabíróság nevében: Surányi Anna

IRODALMI HÁZIVERSENY

AZ ELŐZŐ FORDULÓ MEGFEJTÉSEI

I. Filmes kérdések

1. *A Játék, Grotzesk, Elégia, Piacere, Tisztelet az öregasszonyoknak* című rövidfilmeket Huszárík Zoltán rendezte.
2. Az *Angi Vera* című film rendezője Gábor Pál.
3. A *Meseautó* eredeti változata Gaál Béla nevéhez fűződik.
4. Eperjes Károly Hyppolit szerepét játszotta a *Hyppolit, a lakáj* című felújított magyar filmben.
5. Malacpofát a *Megáll az idő* című Gothár-filmben Ronyecz Mária alakította.
6. Rembrandt életét vitte filmre Korda Sándor.
7. Kevin Costner játszotta *Robin Hood* szerepét.
8. A *Gázláng* nem musical.
9. Odesszában játszódik a *Patyomkin páncélos* című Eisenstein-film.
10. A *Harmadik típusú találkozásokban* veszik fel a kapcsolatot az idegen űrlényekkel egy pentaton dallam segítségével.
11. Czybulski alakítja a sötét szemüveges Macieket A. Wajda: *Hamu és gyémánt* című filmjében.
12. Alfred Hitchcock angol nemzetiségű volt.
13. Hal Hartley rendezte az *Amatőr, Henry Fool, A semmi ágán* című filmeket.
14. A *birodalom visszavágot* nem George Lucas rendezte.
15. A *Sztárom a páromban* nem szerepel Leonardo DiCaprio.
16. Charlton Heston a *Ben Hur* főszereplője.
17. A *Szigorúan bizalmasért* kapott Oscar-díjat Kim Basinger.
18. Robert Redford alapította a Sundance Fesztivált.
19. Elia Kazan rendezte *A vágy villamosa* című filmet.
20. Milos Forman rendezte a *Ragtime* című filmet.

II. Muzsika

1. Andersen meséje alapján írta meg Ránki György a *Pomádé király új ruhája* című operát.
2. A Csipkerózsikáról írt balettzenét Csajkovszkij.
3. Berlioz nem írt operát Don Quijote-témára.
4. Ravel írt zongoraversenyt balkézre.
5. Ponchielli: *Giocondájában* van a Méregária.
6. Kígyó elől menekül Tamino Mozart: *Varázsfuvolájában*.
7. Cimarosa írta a *Titkos házasság* című operát.
8. Haydn mutatta be operáit Eszterházában.
9. Janáček: *Jenufájának* részlete az ún. Regruta-jelenet, de Kodály: *Háry Jánosa* is elfogadható.
10. A menüett 3/4 ütemű táncforma.
11. A *Rigolettó*ban hangzik el „Az asszony ingatag” kezdetű ária.

12. Rimszkij-Korszakov és Sosztakovics dolgozták át Muszorgszkij: *Borisz Godunov*ját.
13. A *Tannhauser* című opera egyik helyszíne a Vénusz-barlang.
14. New Yorkban játszódik Bernstein *West Side Story* című musicalje.
15. Berlinben játszódik a *Kabaré* című musical.
16. Koppányt játszotta Vikidál Gyula az *István, a király* című rockopera ősbemutatóján.
17. A II. világháború után játszódik a *Valahol Európában* című musical.
18. Louis Armstrong trombitán játszott.
19. New Orleans-t tartják a dzsessz szülőhazájának.
20. A vietnami háború idején játszódik a *Hair* című musical.
21. T. S. Eliot verseiből született Andrew Lloyd Webber musicalje, a *Macskák*.
22. Louis Armstrongot becézték Satchmónak.
23. Leonard Bernstein komponálta a *West Side Story* című musical zenéjét.
24. Scott Joplin volt a legnagyobb ragtime-zeneszerző.
25. A karmester a partitúrából vezényel.

Megfejtők:

**BODOR ADRIENN (MÁRKA), DOBOS GERŐ (HARIBÓ),
GÁL MARCELL (VAGABOND), HOLLBECK BÁLINT (MÁRKA),
LAMPERT OLIVÉR ÉS SZOTA MARTIN (MASZK)**

GRATULÁLOK

JANUÁRI forduló

LEADÁSI HATÁRIDŐ: 2014. JANUÁR 24.

I. Filmes kérdések

1. Ki készítette az Amerika szerte pánikot keltő rádiójátékot H.G.Wells *Világok harca* c. művéből? W. Allen, T. Gilliam, A. Hitchcock, O. Welles
2. Mi a kisfiú „főnyereménye” *Az élet szép* című Benigni-filmben?
Egy fagyi, egy mackó, egy tank, egy trombita
3. Ki a főszereplője az *Armageddon* című filmnek?
M. Gibson, K. Russel, S. Segal, B. Willis.
4. Ki a *Top Gun* főszereplője?
T. Cruise, M. Gibson, B. Pitt, P Swayze
5. Melyik filmben szerepel Brooke Shields?
Az angol beteg, Kék lagúna, A specialista, Szerelmes Shakespeare
6. Ki a címszereplője a *Liliomfi* című magyar filmnek?
Darvas I., Latinovits Z., Soós I., Szirtes Á.
7. Ki a főszereplője a *Féktelenül* első részének?
M. Gibson, B. Pitt, K. Reeves, B. Willis
8. Ki *Az amerikai barát* Wim Wenders filmjében?
P. Fonda, B. Ganz, D. Hopper, H.D. Stanton
9. Ki a főszereplője a *Szerelem a Fehér Házban* című filmnek?
S. Connery, M. Douglas, R. Redford, J. Travolta
10. Ki alakítja Majmukát Huszárík Zoltán *Szindbád* című filmjében?
Dajka Margit, Fónay Márta, Kiss Manyi, Temessy Hédi
11. Hogyan halt meg James Dean?
Autóbalesetben, kábítószer-túladagolásban, lelőtték, öngyilkos lett
12. Melyik filmben játszott James Dean?
A vad, A vágy villamosa, Haragban a világgal, Öntörvényűek
13. Ki játszotta Batman gonosz ellenségét, Jokert?
G. Hackmann, T.L. Jones, J. Nicholson, A. Pacino
14. Ki alakítja Oroszlánszívű Richardot a *Robin Hood, a tolvajok fejedelme* c. filmben?
P. Bergin, S. Connery, K. Costner, M. Freeman,
15. Milyen autó szerepel az 1934-es magyar film címében?
Csodaautó, Meseautó, Tizennégy karátos autó, Tűzoltóautó
16. Ki rendezte a *Csalóka napfény* című filmet?
M. Antonioni, Ny. Mihalkov, V. Minnelli, Szabó István
17. Ki rendezte a *Volt egyszer egy vadnyugat* című filmet?
F.F. Coppola, S. Leone, B.de Palma, O. Stone
18. Ki rendezte az *Aranypolgárt*?
F.F. Coppola, G. Czukor, M. Forman, O. Welles
19. Ki rendezte *A szakaszt*?
C. Sheen, S Spielberg, O. Stone, O. Welles

20. Ki rendezte a *Cigányok ideje* című filmet?
Gyöngyössy Bence, E. Lotjanu, E. Kusturica, C. Saura
21. Ki a rendezője a *Tözsdecápák* című filmnek?
J. Cameron, B. de Palma, A. Parker, O. Stone
22. Ki rendezte *A kis Buddha* c. filmet?
J.-J. Annaud, B. Bertolucci, F.F. Coppola, M. Scorsese
23. Ki rendezte a *Híd a Kwan folyón* című 1957-ben készült angol filmet?
R. Attenborough, D. Lean, T. Mallick, F. Zinnemann
24. Kinek a regényeiből készültek a *Híd a Kwan folyón* és a *Majmok bolygója* című filmek? P. Boulle, J. Jones, N. Mailer, H. G. Wells
25. Kinek a regényéből készült az *Ének a búzamezőkről* című magyar film?
Gárdonyi Géza, Illyés Gyula, Nagy Lajos, Tömörkény István
26. Melyik filmjéért kapta meg első Oscar-díjat Tom Hanks?
Forrest Gump, Philadelphia, Ryan közlegény megmentése, Számkivetett
27. Melyik rendező kapott Oscar-díjat az életművéért 1999-ben?
E. Kazan, O. Stone, Szabó István, A. Wajda
28. Melyik Fellini-filmben szerepel Saraghina?
Casanova, Az édes élet, A nők városa, 8 és 1/2
29. Ki alakítja a filmrendezőt Fellini 8 és 1/2 c. filmjében?
M. Mastroianni, M. Piccoli, A. Sordi, U. Tognazzi
30. Melyik volt Marilyn Monroe utolsó szerepe?
A herceg és a táncosnő, Kallódó emberek, Kék angyal, Van aki forrón szereti
31. Mi Jackie Brown foglalkozása a *Jackie Brown* című filmben?
Énekesnő, jósnő, nyomozó, stewardess
32. Hány része van a *Keresztapa* című filmnek?
1, 2, 3, 5
33. Melyik nem Truffaut filmje?
Jules és Jim, Kifulladásig, Négyszáz csapás, Szomszéd szeretők
34. Melyiket nem Bermann rendezte?
Csend és kiáltás, Fanny és Alexander, Fűrészpor és ragyogás, Suttogások és sikolyok
35. Mikor mutatták be az első hangosfilmeket az amerikai mozikban?
1910, 1921, 1927, 1935
36. Melyik filmrendező beállításai idézik az olasz reneszánsz mestereit, Giottót, Masacciót, Mantegnát?
B. Bertolucci, M. Monicelli, P.P. Pasolini, R. Rossellini
37. Melyik filmben játszott diszkótáncost John Travolta?
Grease, Michael, Ponyvaregény, Szombatesti láz
38. Hol készült a *Krokodil Dundee* első része? Ausztrália, Brazília, Chile, Indonézia
39. B. Bertolucci *Forradalom előtt* című filmje melyik regény motívumait használta föl? A nyomorultak, A páрмаi kolostor, Elveszett illúziók, Monte Christo grófja
40. Spielberg melyik filmjét nem J. Kaminski fényképezte?
Az elveszett világ, Jurassic Park, Ryan közlegény megmentése, Schindler listája

II. Irodalom

1. Mi volt Rejtő Jenő eredeti neve?

Reich Jenő, Rosenberg Jenő, Staub Jenő, Stein Jenő

2. Igaz-e, hogy Heine felesége nem tudott németül? Igaz, nem igaz

3. Ki volt az az amerikai író, aki sikkasztás miatt börtönben ült és ott írta első elbeszéléseit?

T. Deiser, O'Henry, H. James, S Lewis

4. Kik nem voltak házасok?

Babits Mihály–Török Sophie, Illyés Gyula–Flóra, József Attila–Flóra, Radnóti Miklós–Fanni

5. Ki írta: „Erőszakos, rút kisded voltam én, ikreket szülő anyácska, gyilkosod!”?

Ady Endre, Babits Mihály, József Attila, Radnóti Miklós

6. Kinek melyik színművében adják elő egy nagy színésznő fiának a darabját egy holdfényes tóparton?

Csehov: Sirály, Ibsen: A vadkacsa, Molnár ferenc: A hattyú, Strindberg: A pelikán

7. Milyen nemzetiségű Gabriel García Marquez?

Argentín, chilei, columbiai, guatemalai

8. „...a jó sajátja, míg bűne a koré, mely szülte őt...” Ki vélekedett így a nőről? Ádám (Madách: Az ember tragédiája), Antonius (Shakespeare: Antonius és Kleopatra) Cauchon (Shaw: Szent Johanna), Faust (Goethe: Faust)

9. Melyik Csehov-drámában felejtik egy kúriában bezárva az öreg inast?

Cseresznyéskert, Három nővér, Sirály, Ványa bácsi

10. Milyen néven ír Molnár Éva?

Vayyan Fable, Jókai Anna, Evelyn Marsh, Zsurzs Éva

Petőfi: Az apostol című munkáját tanulván a következő befejezések születtek a megismert vég után a tizenkettedikes tagozatos csoportban:

Az apostol ma

Arcába csapott a jeges szél. Próbálta még jobban összevonni magán szakadt gönceit, de a hideg karmok minden apró rést megtaláltak, és ahol csak érték, szaggatták, tépték a bőrét. Az est leszállt, a sötétség már rég beborította a várost, hiába küzdöttek az utcai lámpák, apró fénykörük csak pár méternyire világította meg a csúszós, fagyott aszfaltot. Ám Szilveszter nem látta az utcák árnyait. Befelé figyelt, a saját sötétségébe. Előző nap szabadult ki a börtönből, akkor úgy érezte, élete legszebb napján. De a legszebb nap könnyen változik át a legborzalmasabbá. Nagy nehezen, hosszas bolyongás és kérdezősködés után megtalálta a sikátort, ahol valaha lakott. Hiába. Egyetlen épület sem tűnt ismerősnek, a lakók meg még kevésbé. Mikor megszólított egy középkorú házaspárt, hogy felvilágosítást kérjen tőlük, azok furcsálkodva néztek rá. Igaz, más ruhákat viseltek, máshogy beszéltek és máshogy közlekedtek, mint ő, de ez valahogy föl sem tűnt neki először. Ő csak a családját szerette volna látni, megölelni a feleségét, a gyermekeit... illetve gyermekét. De senki nem tudott felvilágosítást adni róluk, még a nevüket sem hallották soha. Nyomtalanul eltűntek. Azóta járta Szilveszter az utcákat. Az elején még meg-megszólított járókelőket, érdeklődött, kérdezősködött, ám ahogy telt az idő, egyre kevesebbszer szólalt meg. Aztán már csak ment, amerre a lába vitte. Nem tudott semmit. Nem értett semmit. Nem érdekelte semmi.

Lépcsőhöz érkezett. Levánszorgott rajta, és egyszerre a föld alatt találta magát. A kihalt alagútban nem volt senki. Azaz-

hogy mégis. A falak mentén, hevenyészett vackokon emberek feküdtek. Szilveszter feleszmélt gondolataiból. Megállt. Nézte őket egy ideig, majd lassan közelebb húzódott. Az egyik férfi felnézett. Szemében üresség, szájából alkohol bűze áradt. Próbált mondani valamit, de csak értelmetlen szavakat motyogott, majd lecsukódott a szeme és elhallgatott. Szilveszter segítséget remélve körbenézett. És ekkor meglátott egy járókelőt. A nő hatalmas szörmébe burkolózva kopogott épp feléjük. Szilveszter fellelegzett, és szólásra nyitotta a száját, ám ekkor a nő elhaladt mellettük, és csak egy pénzermét vetett oda. A férfi döbbenten bámult utána, majd hirtelen a nyomába eredt. A lépcső aljánál érte utol.

– Hölgyem, ha nem volnék túlságosan udvariatlan, midőn így megszólítom kegyedet... Elárulná, miért nem segít ama szerencsétlenül, ki ott hever a fal tövében? – A nő egy pillanatig hökkenten bámult a torzonborz alakra, majd felvonta festett szemöldökét, és szólásra nyitotta rúzsos ajkát.

– Mi van? Hagyjon békén, vagy hívom a rendőroket! Adok egy kis pénzt, erre máris neki áll feljebb! Hogy nem sülsz le a bőr a kékperő! Inkább menjen el dolgozni, ahelyett hogy itt heverészik, maga hálátlan disznó! – Ezzel faképnél hagyta őt. Szilveszter nem szólt semmit, csak magában gondolta keserűen:

– Lám, ugyanott tartunk, mint mielőtt bezártak. A szegények alamizsnáért könyörögnek, a gazdagok meg kényük-kedvük szerint élnek. Az egyiknek mindent szabad, a másiknak semmit sem. Mivé lett a világ? Hát mikor jön el végre a szabad-

ság? A béke, az egyenlőség? Hát már soha nem lesz igazság a földön?

Leheveredett az egyik sarokba, és még tovább gondolta, rágta kétségbeesését, míg el nem nyomta az álmot.

Másnap kiabálásra ébredt. Kinyitotta a szemét, megmozgatta elgémberedett, fájó tagjait, majd nagy nehezen lábára állt és körülnézett. Az aluljáró közepén színes, hivalkodó bódé állt, különös felirattal: MJJP – Mindenki Jól Jár Párt. Az építményben két ember állt, ugyanolyan színekbe öltözve, mint az írás. Az egyik fennhangon beszélt, szólongatta a járóke-lőket, akik közül néhányan valóban megálltak, és ilyenkor a másik férfi kezükbe nyomott egy-egy szórólapot. Szilveszter is odaállt a bámszokdók közé, és belehallgatott a nagyhangú beszédébe.

– ... mindenkinek lesz hol aludnia, lesz mit ennie, jól fizető állása, óvoda a kislányának, iskola a kisfiának, nyugdíj az anyjának! Szavazzon ránk! Nem kell más tennie, csak egyet ikszelnie, és mindenki jól jár!

Szilveszter éledő reménnyel hallgatta ezeket a szavakat. A kezébe kapott papíron is csupa ígéretes, szép dolog állt: munka, család, biztonság, boldogság, gazdagság... és még sorolhatnánk.

Szilveszter csak egyet nem értett. Miközben a szép hangú férfi munkáról, pénzről és boldogságról szónokolt, tőle alig egy méterre emberek feküdtek a földön, akik éheztek, fáztak, és láthatóan nem voltak boldogok. Ahogy erre gondolt, előntötte a düh. Megfordult és ott hagyta a gyülevész népséget.

Napközben megbizonyosodhatott arról, hogy a férfi hazugságokat beszélt. Talált néhány szakadt újságot, amelyeket az utolsó betűig elolvasott. Majd' minden

cikk a szegénységről, elnyomásról, kizsákmányolásról szólt. Hogy az épp hatalmon lévő MJJP nem tartotta be az ígéreteit, attól szedte be adó címén az utolsó fillérjeit, aki már az éhhalál szélén állt, miközben gazdag emberek a saját medencéjükben lubickoltak. Ez a nyilvánvaló igazságtalanság és gonoszság annyira felháborította, hogy elhatározta, másnap ő is kiáll a nép elé, és elmondja, mit gondol, még ha meg is ölik érte.

Így is tett. Már korán reggel fölállt az aluljáróban talált dobozra, és fönnhangon, érzelmektől fűtve beszélni kezdett.

– Mikor megválasztottátok a jelenlegi kormányt, meg voltatok győződve róla, hogy mostantól minden szép és jó lesz! Hogy el tudjátok tartani a családokat, lesz rendes munkátok, és fedél a fejetek fölött. Hogy nem kell küzdeni minden egyes falatért, nem kell kutyamódjára kuncsorogni a hatalom lábánál egy-egy odavetett koncert. Hogy szabadon tanulhattok, dönthettek, beszélhettek, élhettek! Csakhogy ez nem valósult meg. A párt minden egyes szava színtiszta hazugság. Becsaptak minket, kizsákmányolnak, elnyomnak, az utolsó forintunktól is megfosztanak! Meddig túrjuk még, hogy a gazdagok a nyakunkon élősködjenek, és még azt is elvegyék, amink van? Miért nem választunk végre olyan vezetőt, aki tudja, mi az a szegénység, nyomor, kilátástalanság? Aki segíti az elnyomottakat, fölszabadítja a rabszolgákat, és visszautasít mindenkit, aki valótlanságot állít? Én tudom, mi a nyomor, a szegénység, a kilátástalanság. Én láttam éhen halni a gyermekemet, hogy csak az utolsó kincsem árából tudtam eltemetni. Én kiálltam a szabadságért, az egyenlőségért, a tisztességért. És mi lett a jutalmam? Tíz év

börtön. Ennyit a szólásszabadságról, ennyit mindenről, ami csak a szép beszédekben létezik!

S ahogy beszélt, egyre nagyobb tömeg gyűlt köré. Tátott szájjal hallgatták, bólogtattak, felkiáltottak, ujjongtak, és tapsoltak. Szilveszter pedig egyre jobban belemelegedett, szeme lázasan csillogott, kezei szántották a levegőt, ahogy érvelt, kiabált, sírt és beszélt, ahogy elmondta életének valamennyi keserű tapasztalatát. És az emberek vele együtt lélegeztek, sírtak, kiáltottak, és beledobbant a szívük, ahogy a sok-sok évi keserűség, ami felgyülemlett a lelkükben, szóvá változott. Amit eddig nem tudtak, vagy nem mertek megfogalmazni, végre alakot öltött, a névtelen szürke masszából színes, eleven tömeg lett, aki éljenzett és felszabadultan sírt vagy nevetett.

És mikor Szilveszter befejezte a beszédet, nyomban kerítettek neki vacsorát és ágyat. És ő másnap is, harmadnap is kiment szónokolni, de már nem csupán az aluljárókat járta. Tereken szónokolt, egyre nagyobb emelvényeken állva, és hamarosan már segítői is akadtak, akikkel szórólappokat gyártottak, írtak, beszéltek, szervezkedtek, és hamarosan már nevük is lett: SzVP, azaz Szabad Világ Párt.

A választásokat fölényesen nyerték meg. Mikor Szilveszter a

győzelem éjjelén kiállt az Országház erkélyére a nép elé („Az én népem” – gondolta meghatottan), úgy érezte, most boldogabb, mint valaha is volt.

Gyönyörű villába költözött, hatalmas kerttel, a kertben medencével. De ő ideje nagy részét az Országházban töltötte, vitázott, érvelt, törvényt hozott, és ha tehetett, kiállt az emberek elé és szónokolt. Fogadónapokat vezetett be, amikor bármely állampolgár felkereshette, ha valami panasa volt. Jöttek is szép számmal, ám Szilveszter türelemmel, kedvességgel, odafigyeléssel ajándékozott meg mindenkit, így a tömegek elégedetten távoztak. Így ment ez nap nap után. Egyre fáradtabb, nyüzötöttebb lett. Reggel alighogy felkelt, már öltözött is. Öltöny, ing, nyakkendő, aktatáska. Csak egy csésze kávé volt ideje leönte-

ni a torkán, máris mehetett a buszmegállóba. Bár mikor megválasztották, fölajánlották neki, hogy saját autót bocsátanak a rendelkezésére, Szilveszter öntudatosan visszautasította.

– Így még közelebb lehetek a néphez – jelentette ki, és a köré gyűlt képviselők lelkesen megtapsolták.

Mindennap, miután megérkezett munkahelyére, nyomban az ülésterembe sietett, és csak jóval este tíz után hagyta el.

Egyik nap azonban sikerült tíz perc pihenőhöz jutnia, és ekkor olyat tett, amit már régen nem: vett egy újságot és beleolvasott. Ám amit látott, attól egyre szélesebbre kerekedett a szeme:

...a szegénység mélyebb, mint fél éve volt... családok nyomorognak... fölemelte a tanárok fizetését, de az orvosok, közmunkások, közalkalmazottak továbbra is a megélhetéssel küszködnek... álszent apostol... hazug nagytökés... saját fényében sütkérező kizsákmányoló...

Hogy micsoda? – Szilveszter akkorát kiáltott, hogy beleremegtek a falak. – Minden időmet azzal töltöm, hogy bölcsen kormányozzak, azon fáradozom, hogy a népnek jó legyen, és ez a hála? „fölemelte a tanárok fizetését, de az orvosok, közmunkások, közalkalmazottak továbbra is a megélhetéssel küszködnek”? Hiszen a tanárok munkája az egyik legfontosabb a világon! Csak tudnám, ki írta ezt a cikket, nyomban elbeszélgetnék vele!

– Ha gondolja, uram, fölkeressük az illetőt – ajánlotta széles mosollyal az egyik társa –, hiszen aki ilyesmiket ír, az vét az emberek ellen! Hazugságokkal, félinformációkkal kábítja el őket! Ezt nem hagyhatjuk! Meg kell védenünk az embereket!

– Igen... – motyogta Szilveszter – meg

kell védenünk őket! Az a legfontosabb!

Másnap már meg is született a népet védő törvény, mely kimondta, hogy az az újságíró vagy publikáló, aki valótlanságokat állít a kormányról, pénzbírsággal sújtandó. Később ezt házi őrizet-re, majd börtönbüntetésre módosították. Ám ezzel még nem volt vége a rendeleteknek. A gazdaság fellendítésének érdekében új adókat vetettek ki, ám mivel a cél a minél szélesebb körű részesülés volt az állam terheiből, főként a szegényebb rétegek adója növekedett. Nemsokára tüntetések kezdődtek, ahol „Éljen a szólásszabadság” és „Igazi apostolt!!!” táblákkal vonultak az emberek.

– Ezek csak a zavarosban halászó bajkeverők, akik élvezik, ha káoszt teremhetnek, elégedetlenséget szíthatnak – jelentette ki a tanácsadó. – Legjobb lesz, ha mielőbb közbeavatkozunk, mert a végén még rátámadnak a békés polgárookra.

– Úgy van – bólogatott Szilveszter –, hívd hát a rendőrséget.

A tüntetést tehát feloszlatták, de az elkeseredettséget nem tudták megszüntetni. Minden egyes nap más és más csoportok tiltakoztak, egyre hevesebb összetűzésekbe keveredve a rendfenntartókkal.

– A hálátlan fajzatok – dühöngött magában Szilveszter –, eljöttem, vérem verejtékével mutatom nekik az utat, kiveztem őket a sötétségből, és ezt kapom. Hát érdemes jót cselekedni az emberekkel? Érdemes kivívni a szabadságot, ha nem tudják azt értékelni? Eh, mindegy, én a népért akkor is feláldoznám akár az életemet is! – azzal beszállt a fekete limuzinba, amit egy széles mosolyú testőr nyitott ki előtte, és elhajtott a sötét utcák egyikében, ahol a jeges szél tépte, szaggatta a járókelőket.

Szőnyei Eszter, Manna

A Mester

Bűz volt. Sötét volt. Hanyatt feküdt hideg ágyán, meredt a plafonra. A semmibe. Maga sem tudta, mit tehetne.

Éjszaka lehet, gondolta magában a sötétség emésztő mélységéből. Ránézett alvó feleségére, kiszállt az ágyból és az ormótlan acélajtóhoz ment.

Csönd volt. Szinte semmi nesz nem zavarta a levegőt, csak saját lélegzete és az ajtón kívülről tompán beszűrődő lámpazizegés.

Állt és várt. Maga sem tudta, mire vár, csak meredt a gátra, mely elzárta őt a világtól, melyben annyit szenvedett, s melyért oly sokat küszködött.

A falra nézett. Körömmel vajt, alvadt vérrel díszített csikokat figyelt a falon, próbálta megkülönböztetni, melyeket rajzolta ő, s melyeket más. Nem ment. Valahol a második év közepén hagyhatta abba a számolást, akkorra már minden nap egybefolyt, semmi nem különböztette meg őket. Tekintete átsiklott egy képre, melyen ő állt egy csecsemővel kezében, mellette egy kisfiú és a felesége. A kép felé nyúlt, de nem tudta elérni. Ujjai érdes falat tapintottak, strigulákat érzett.

Léptek. Léptek hallatszottak a vasajtón kívülről. Félt. Sajgó fájdalom hasított hátába, végigsimította rajta kezét. Ostor vájta mélyedéseket tapintott ujjá hegyével. A lépések üteme megpiszkált benne valami sötét, elfeledett emléket.

Kinyílt az ormótlan vasajtó, szeme világa egy pillanatra megszűnt érzékelni az erős beáramló fény hatására. Ahogy tért vissza látása, egy alacsony, bajszos, mogorva férfit pillantott meg, mögötte két hegyomlás gorillával.

„1-8-4-8, velünk jön!” mondta az alacsony, bajszos, mogorva férfi, a mögötte álló

két hegyomlás gorilla némán szuszogott.

Lomhán bólintott, még egyszer ránézett feleségére, de nem volt ott. A képre nézett, de nyomát sem látta. Az alacsony, bajszos, mogorva férfi elindult, Szilveszter követte őt, mögötte ment a két hegyomlás gorilla.

Végtelen volt a folyosó és üres. Messziről örült kacajokat és kétségbeesett üvöltést hallott, ahogy haladtak kifelé a szűk úton. Szédült. Alig érzékelt valamit a világból. Egy rácsos ablakhoz vezették, az illetékes kérdésekkel bombázta, de ő csak tompán hallott valamit, motyogott.

Újra vakító fény tört rá, de ez már más volt. A nap fénye. Kómásan lépett ki a hatalmas acélgátakon. A füledt, poshadó levegőt valami olyan váltotta fel, melyet már évek óta nem érzett, tüdeje megtelt tisztasággal, vére újra frissességet érzett, de mégsem állt vissza eredeti áramlására. A hosszú éveket, melyek tengernyi szűk fal között lomhán másztak el, nem tette semmissé a tiszta levegő.

Ott állt egyedül. Kopott ruhája, melyen több folt volt már, mint alapanyag, penésztől bűzlött, ő mégsem érezte a szagát. Csak azt a furcsa illatot érezte, mely elhagyta őt már rég, a szabadságot. Illat volt? A szabadság volt? Maga sem tudta. Más volt.

Hideg szél fújt. Hideg szél fújt valami lomha kis zajt, messziről hosszú dudaszó hallatszott, mentők szirénája és zúholódás. A város zaja.

Egy ideig még állt, lélegzett, majd balra fordult és elindult a betondzsungel felé.

Hosszú órák teltek, buszok és autók szárai mentek el a mellette húzódó hosszú, egyhangú úton, ő csak ment egyenest, nem tudva, hová, kihez tart. Céltalan bolyongott csak előre nézve. Attól félt, ha hátranéz, visszaszívják a falak és örökké ott ragad.

A városba ért, körös-körül villódzó fé-

nyek. Hatalmas plakátok árasztották magukból az izzadtságzagú reklámszövegeket, új tévéműsorok balladai homályba vesző képe hirdeti a Mester eljövetelét, ki kanalakat hajlít elméjével, sárga bohócok lila állatokat készítettek levegőből és gumiból, mindenhol hangzavar és groteszk pompa, csak ő tűnt ki régi korok ruháival, züllött, fésületlen szőrzetével. Ősz csikok szelték borzas szakállát, teste elnyútt volt, lyukas talpú bőrcipőjét csak a lélek tartotta egyben. Legalább valamivel közösködött természetén, őt is csak a lélek nem hagyta szétszakadni.

Egy csepp. Rég nem tapasztalt érzés futott át rajta, ahogy a szürkülő égből egy vízcsepp hullott orcájára. Újra a világ részeként állt az esőben, ám valahogy úgy érezte, mégsem a világé. Ázotán egy alul-

járóba ment. Elaludt.

– ...zony így van ez, Mester, ha az ember csak a világnak él, de a világ nem él neki... – mondta a mellette ülő cilinderes, sárga frakkot viselő, lila inges úr sétatálcájára csúcscsúszót cirógatva. – Csúnyán elbántak magával is, nem törődtek a sorsával, bizony a példastatuálásnak mindig megvan a szenvedői, nem igaz, Mester?

Saját tócsájában feküdvé, kialvatlan ébredt, furcsán meredt a hozzá beszélő alakra, ki talán furcsább volt, mint saját meredése.

– Ki vagy?

– Még mindig milyen jó a humora, Mester – szólott hozzá a furcsa férfi. – Vártam ám, hogy újra a szabadság ábrándos ege alatt találkozzunk! Minden rendben van, csak a Mesterre vártunk, de hát itt van, kész a puccs! – mondta, majd oda-

dobott egy darab kenyeret és egy fél üveg koccintóst az ázott férfihoz. – Egyen, igyon, aztán kezdjen munkához, megyünk a bázisra, a parlament csak ránk vár! Ott aztán megtorolhat mindent értünk, magáért!

A furcsa férfi csak beszélt tovább, a Mester csak fél füllel hallgatta, az étel s ital lekötötte figyelmé nagy részét.

Hosszú út következett. Gyalog mentek ki a város szélén fekvő sötét kis erdőhöz, s abban is egy kis fakabinhoz, ahonnan nem szűrődött ki semmi fény.

– Jöjjön csak, Mester, itt fog dolgozni. Már elkezdtük a terveket, csak magára van szükségünk, a terv véghezviteléhez. Itt vannak az alaprajzok, a titkos ajtók, a fegyveres őrk napirendje, minden, amit az épületről és a dolgozók beosztásáról tudni kell, maga a kulcsembert, Mester, a megmentő! Szüksős időket élünk, a hatalom mindent leigázott, maga volt a kezdet, Mester, de hát tudja jól, minek is tépem a szám! Dolgozzon, majd magáért jövök, minden el van rendezve!

Egy hónap telt el. A kis bungaló megtelt étellel, dolgozó emberek mászkáltak özszevissza, papírokat rendezgettek, írogattak, de valahogy mintha csak akkor haladtak volna a dolgok, ha ő is foglalkozik velük. Persze foglalkozott is. Hétrét görnyedt térképek, leírások fölött, kihűlt, porlepte kávé bal kezénél, ő meg csak dolgozott. Szótte a terveket.

Egyszeriben megjelent mellette a cilinderes, sárga frakkot viselő, lila inges úr sétatálcája csúcspdízét cirógatva:

– Látom, jól állunk, Mester – mondta s ölébe helyezte a sétatálcát. – Nagyon helyes, holnap indul a hadművelet!

– Micsoda? Még legalább egy hét kell, az alagút, amin bejutnánk a parlamentbe,

nem biztonságos, nincs felderítve, csak régi térképek utalnak rá. A bombát is meg kell még csinálni, nem megy magától, idő kell!

– Ne legyen gondja rá, holnapra meglesz. Az alagút is tiszta, utánaküldtem. Nincs időnk várni, holnapután iktatják be a XIII. alkotmánymódosítást, nem hagyhatjuk. Holnap, mikor a nap utolsó fénye emelkedik, találkozunk a Lyukas Zászlóban, ha végeztünk, ugyanott le is guríthatunk egy sört!

Úgy történt, ahogy a cilinderes mondta. Mire a hold kibukkant a hegyek mögül, a Mester már benn volt a fogadóban. Belépett a cilinderes, sárga frakkot viselő, lila inges úr negyedmagával. Az egyik elvtárs hátán egy jókora zöld, katonai zsák lógott, a Mester tudta, amit tartalmaz, a küldetés céljának legfőbb eszköze.

A Mester bólintással nyugtázta érkeztüket. Egyik se szólt semmit, a kocma maga is csöndtől fagyos magányban ült. A cilinderes odament a falon lógó fakó Petőfi képhez, majd gyors három köpögést és egy ráadást, de jelentőségteljes koppintást mért az orrára. Petőfi szeméi zsaluként húzódtak felre, helyet adva az alagút őre szeméinek. Az a cilinderesre nézett, bólintott, majd elhúzta a reteszt. A falból egy ajtó vált ki, lassan, de biztosan nyitva utat a merénylőknek. A cilinderes lassú gesztussal a Mesterről az út felé húzta nyitott tenyerét a levegőben, akár egy csónak csordogál a nyugodt folyón.

– Csak a Mester után – mondta halkán, mire a Mester elindult a sötét alagúton.

Sötét és hosszú volt az út, összevissza kanyargott. A mennyezetnek aligha nevezhető üregi tető hol alacsonyabb, hol magasabb volt, de a lázadóknak végig görnyedten kellett előre törni a nyirkos úton, és a Mester dolgát sem könnyítette meg a

hátán lévő zsáknyi bomba. Nem nézett hátra, elég volt neki társai rendezetlen léptekének visszhangja.

Az alagút sötétjében halványan elkezdett derengeni egy beszűrődő fénysugár. A Mester szédült. Kilökte az ajtót, a dohos, poshadt levegőt légtisztítók illata törte meg. A Mester kómásan lépett ki a fénybe, kivárta, míg társai kimennek az alagútból, majd visszacsukta az ajtót.

Hatalmas csarnokban álltak, körös-körül festmények a falakon, egy-egy üveg mögött nemzeti emlékek és középen állt ragyogó fények tükrében a korona. A Mester még sosem látta, álla gondolatban földig ért, de nem állt meg. A Cél a fontos, gondolta magában.

Elindultak a fölépcsőn, vörös szőnyegen lopakodtak, mikor egy öltönyös lépett ki a férfi toalettből. A merénylők ezt nem látták, az öltönyös a riasztóhoz ment és benyomta. Hirtelen csönd lett, a cilinderes néma álljt parancsolt.

– Hallok valamit – mondta, s mind fülni kezdtek. A léptek hangja nőttön-nőtt, szinte már futásnak hallott, annyit biztosra vettek, nem egy ember közeledik.

Hirtelen több tucat kommandós állta körbe a merénylő csapatot egytől egyig fegyvert szegezve. Egyikük hirtelen megragadta karját, hátrahúzta s nyakánál fogva tolt le hasaló pozícióba a Mestert.

Körbenézett, de nem látott mást, csak kommandósok hadát. Hol vannak? – kér-

dezte először magában.

– Hol vagytok? – kérdezte már hangosan, harmadszorra már zengett tőle a terem. Az őt leteperő ór földhöz szorította fejét, befogta a száját, s azt kérdezte:

– Kihez beszél? Egyedül van.

– Vigyétek! – hangzott a főtörzsőrmesteri parancs, a katonák elszállították a Mestert. Ő még egyszer oldalra nézett s meglátta a cilindertest. A kommandósok sorra mentek el mellette, de egy sem nézett rá. A cilinderes arcán fojtott sajnálat ütközött ki, lassan bólogatott balról jobbra, a Mesternek csak egy gondolat zakatolt a fejében: „Egyedül vagyok...”

Takács Márton, Deja Vu

József Attila: A hetedik

*E világon ha ütsz tanyát,
hétszer szűljön meg az anyád!
Egyszer szűljön égő házban,
egyszer jeges áradásban,
egyszer bolondok házában,
egyszer hajló, szép búzában,
egyszer kongó kolostorban,
egyszer disznók közt az ólban.
Fölsír a hat, de mire mégy?
A hetedik te magad légy!*

*Ellenség ha elődbe áll,
hét legyen, kit előtalál.
Egy, ki kezdi szabad napját,
egy, ki végzi szolgálatját,
egy, ki népet ingyen oktat,
egy, kit úszni vízbe dobtak,
egy, ki magva erdőségnek,
egy, kit őse bögve védett,
csellel, gánccsal mind nem elég, –
a hetedik te magad légy!*

*Szerető után ha járnál,
hét legyen, ki lány után jár.
Egy, ki szívet ad szaváért,
egy, ki megfizet magáért,
egy, ki a merengőt adja,
egy, ki a szoknyát kutatja,
egy, ki tudja, hol a kapocs,
egy, ki kendőcskére tapos, –
dongják körül, mint húst a légy!
A hetedik te magad légy.*

Gelléri Dániel (CarpediM): A tizedik

*E világon, ha sütsz banyát,
tízszer üssön meg az anyád!
Egyszer üssön égő lázban,
egyszer székesegyházban,
egyszer kobold villájában,
egyszer hajó gépházában
egyszer kongó autóbuszban,
egyszer a diszko előtt szóban.
Fölsír a hat, de mire négy?
A tizedik egy ronda légy!*

*Ellenség, ha inadba száll,
tíz legyet üt, ha eltalál.
Egyet, aki veri apját,
egyet, ki végzi a nagy dolgát,
egyet, ki képet pénzért sem ad,
egyet, kit talán megloptak,
egyet, ki zümmög rendőrségnek,
egyet, kit a borjú bögve védett,
légycsapónak mind nem elég, –
A tizedik egy ronda légy!*

*Temető után, ha járnál,
tíz legyen, ki légy után jár.
Egy, ki sírt is ad szaváért,
egy, ki megfizet anyádért,
egy, ki a csellengőt adja,
egy, ki a taknyát kutatja,
egy, ki tudja, hol a kis bocs,
egy, ki rálép, s mondja, hogy „bocs”,
fejed körül zümmög négy!
A tizedik egy ronda légy!*

Ha költenél s van rá költség,
 azt a verset heten költsék.
 Egy, ki márványból rak falut,
 egy, ki mikor szülték, aludt,
 egy, ki eget mér és bólint,
 egy, kit a szó nevéen szólít,
 egy, ki lelkét üti nyélbe,
 egy, ki patkányt boncol élve.
 Kettő vitéz és tudós négy, –
 a hetedik te magad légy.

S ha mindez volt, ahogy írva,
 hét emberként szállj a sírba.
 Egy, kit tejes kebel ringat,
 egy, ki kemény mell után kap,
 egy, ki elvet üres edényt,
 egy, ki győzni segít szegényt,
 egy, ki dolgozik bomolva,
 egy, aki csak néz a Holdra:
 Világ sírköve alatt mégy!
 A hetedik te magad légy.

Ha van, amibe beletöltsék,
 ezt a virslit tizen töltsék.
 Egy, ki aranyból köt batyut,
 egy, ki mikor verték, aludt,
 egy, ki fejet mér és bólint,
 egy, kit a szó fejbe kólint,
 egy, ki üzletet üt nyélbe,
 egy, ki legyet boncol élve.
 Öt csibész és csaló négy, –
 A tizedik egy ronda légy!

S a légszúrás után sírva,
 Tíz emberként szállj a sírba.
 Egy, kit rémálomba ringat,
 egy, kit a szél kéménybe rak,
 egy, ki felvesz üres töltényt,
 egy, ki legyőzi a reményt,
 egy, ki dolgozik a boltban,
 egy, aki csak jár a Holdban:
 Világ sírköve alatt négy!
 A tizedik egy ronda légy!

Irodalomórai feladat volt, hogy a Kisfiúk... fejezet végén novellát kellett írni – a lányoknak a fiúkról, a fiúknak a lányokról – arról, hogy milyenek is a fiúk/lányok.

Palacsintaéhség

Amióta Félix középiskolás lett, egyedül járt haza. Ennek nemcsak azért örült, mert tizenöt évesen már felnőtt akar lenni (vagy legalábbis annak próbál látszani) az ember fia, hanem mert a buszmegálló felé haladva útba esett Sári mama palacsintázója. Hősünk kimondottan rajongott a palacsintáért, így hát nagy volt a boldogsága, amikor tellett rá a zsebpénzéből. Egy alkalommal általában kettőt evett, bár utána mindig azt gondolta, jólesne még kettő vagy akár négy is.

Egy októberi délután Félix szokás szerint kilépett a sulis kapuján és a megálló felé vette az irányt, mikor valaki utána szól. Kolos volt az, a fiú osztálytársa. Kolos igazi nagymenőnek számított a suliban, de Félix tisztában volt vele, hogy nem kedvességéről és becsületességéről híres.

– Te, Félix! Úgy hallottam, szereted a palacsintát! Hát figyü, én veszek neked!

Félix aznap különösen vágyott egy jó kis nutellás finomságra, de tudta, hogy nincs rá elég pénze. Már épp megkönnyebbült volna (bár azért gyanakodott is, hiszen mégis Kolosról van szó), mikor a másik srác folytatta:

– Azért várj, nem olyan egyszerű ez! Fogadjunk: ha meg bírsz enni egy ültő hegyedben húsz palacsintát, én fizetem, ha nem, akkor te!

Félix egyébként körültekintő, megfontolt fiú volt, de most nem gondolkozott, annyira megrészegítette, hogy végre több palacsintát ehett. Odanyújtotta a kezét társának, még el is vágatták a gondnokkal, aki leveleket söpört a biciklitárolónál. Kolosnak mindeközben már az járt a fejében, milyen csúfosan lejárhatja majd Félixet. Képtelenség, hogy tudna annyit enni, és az is, hogy legyen elég pénze kifizetni!

A palacsintázóban először négy darabot rendeltek, amit Félix tisztességesen el is tüntetett. Ezután könnyedén benyomott még kettőt, de a hetediknél-nyolcadiknál már szédült kicsit. Ennek ellenére az is lement a torkán. A tizediknél viszont már kezdtek mindketten rosszul lenni: Félix a sok édességtől, Kolos a röhögéstől, amit nem bírt visszatartani küszködő társát látva. Azonban Félix a tizedik palacsintával is végzett, utána pedig még hármat leeröltetett a torkán. Ekkorra a fiú arcszíne kezdett Kolos brazilzászlós pulóveréhez hasonlítani. Még egy felet megevett, aztán egyszerűen lefordult a székről.

Az egyik közeli asztalnál ülő lány vette észre először. Azonnal szól két mellette ülő barátjának, akik kitémogatták a félájult Félixet a férfimosdóba. Kolos egy ideig figyelte, ahogyan a lány két takarító segítségével igyekszik rendet tenni a srácok asztalánál, aztán elhatározta magát. Odament a pénztárhoz, belenyúlt a zsebébe, és letette a pultra a tizenhárom és fél palacsinta árát.

Alvó bogár

Apropótlan apró hóban,
 Lomhán kanyargó autóban
 Ül a hideg minduntalan
 Mint gondolkodó egyén
 Lassan fagy a víz jégcsappá,
 Lassan hulló hó olvad rá
 Hosszú kabátom vállára
 Hova tűnt, bár sejteném

Refrén:

A Hold csak sápadt fény sugar
 Kihúnyt minden szembogár
 Reflektorfény minden csillagkép

Nincsen erdő, nincsen tisztás,
 Nincsen felhő, nincsen itt más
 Csak egy szótlán, mozdulatlan
 Szív-szobor e földtekén
 Ölelkező pár vagyunk a
 Hideg tél' est közepén
 Nem mozog itt semmi már
 Csak a folyó, te meg én

Refrén:

A Hold csak sápadt fény sugar
 Kihúnyt minden szembogár
 Reflektorfény minden csillagkép

Alszik minden rajtunk kívül
 Majd a hajnal hozza hírül
 Kéklő fénnel hogyan jó el
 Hideg éjjel halála
 Forró aligátor vagyunk
 Forró radiátor havunk
 Tűzként éget rejtve bentről
 Varrott szívünk játéka

Refrén:

A Hold csak sápadt fény sugar
 Kihúnyt minden szembogár
 Reflektorfény minden csillagkép

Hajnal hozta hevét hírül
 Álmos bagoly aranyfán ül
 Ecsetvonás tavasz vásznán
 Eltűnik a látomás
 Elolvad a hó nyomtalan
 Öreg már a tél, fogatlan
 Ő sem lát már minket vállán
 Nem volt más, csak látomás

Refrén2:

Napkorong a fény sugar
 Fölásít a szembogár
 Eltűnt minden téli csillagkép

Takáts „Sapi” Márton, Deja Vu

Aranycömpések

helyett álljon itt egy csokor a jelentéssűrítő szóösszetételekből

- Agglegénység ~ Nőnkívületi állapot
- Szalonnasütés (k)éjjel ~ Paráználkodás
- Aki két nő között ingázik ~ Bicsajozik
- Elnyomott férjek lázadása ~ Papuccs
- Bérgyilkos előre felvett fizetsége ~ Lelőleg
- Felütéssel kezdődő énekeskönyv ~ Dalbumm
- Klarinétos szökése ~ Flótás-futás
- Énekesek dicsőítése ~ Sztárnyaló dallamok
- Öregek, ha eláznak ~ Vének az esőben
- Trehányság filozófiája ~ Hanyagelvűség
- Kábítószeresek orvosa ~ Drogtor úr
- Divat felett álló ~ Trendkívüli
- Szó nélkül lebukó csatasor ~ Kusshad
- Rossz törvény beiktatása ~ Hatályballépés
- Lepucérított szeretet ~ Csupasszív
- Szimbolizmus ~ Jelképzelés
- Megtalált okosság ~ Bölcslelet
- A nagy körút eszmeisége ~ Lélekbulvár
- Bádogos munkát végző szomorkás pap ~ Pléhbános
- Vonzó kerékpáralkatrész ~ Sárnhányó
- Latrinatisztító ~ Büzletember
- Új keletű ruhaanyag ~ Posztómodern
- Önálló törpék járműve ~ Autógnómia
- Törpe szakács ~ Gasztrognóm
- Befőttelrendezés ~ Kompóztíció
- Vérszopók jobbról is, balról is ~ Kétkullancsos politika
- Problémát megoldó spanyol nemes ~ Áthidalgó
- Szurdokvölgye papi méltósága ~ Kanyonok
- Modern bevásárló központ elleni zendülés ~ PLAZAdás
- Szülésznők országa, látszólagos hatalommal ~ Bábaállam
- Ételen átnyújtott gunyoros meglepetés ~ Kajándék
- Bádogmunka megszervezése ~ Horganyizáció
- Meztelen tészták fürdőhelye ~ Nudlista strand
- Fehérjéből szőtt vérkép ~ Hemoglobelin
- Sokat susogó sikkes fafajta ~ Cserfess

- Piszkos étkezde ~ Kosztfészek
- Étlap ~ Kajánlat
- Kövérség eltemetője ~ Zsírásó
- Elfagyasztás ~ Hideggyógyászat
- Öreg zseni ~ Ősztehetség
- Humorista ~ Élcsportoló
- Udvarlás ~ Testi mese
- Kikapós férj ~ Csalárd apa
- Egy tucat sík írón ~ 12 lapostol
- Poéta ruhája ~ Költőny
- Siratóének ~ Keservers
- Elfajzott jövendő ~ Utókorcs
- Ledorongolás ~ Érvverés
- Főhumorista ~ Élcmunkás
- Kertész ~ Rügvéd
- Elnöki lakosztály ~ Prezidencia
- Népi mosószer ~ Foltklór
- Harakiri ~ Köldöklés
- Wécépletyka ~ Klotyogás
- Mámorkeltő növény ~ Vízipipacs
- Téli vendéglátás ~ Hidegenforgalom
- Ostobácska szomszéd a vonaton ~ Butitárs
- Hogyan tárolják a péksüteményt? ~ Zsömllesztve
- Ronda írás, amivel nem mehetünk sehova ~ Rútlevél
- Titokban költött vers ~ Íróasztal fióka
- Rendszeres újságolvasó ~ Sajtókukac
- Szerpentin örömlánya ~ Kacsaringyó
- Örökös trónörökösviszály ~ Herceghurca
- Ha a menyasszony leég a nászéjszakáján ~ Odakonzumál
- Jó célra összekoldult pénzösszeg ~ Kalapítvány
- Szoba, csillogó parkettával ~ lakosztály
- Közlekedési társaság ~ KRESZpublika
- Kőbe vésett katonai alapszabályzat ~ Tisztparancsolat
- Ágyúcsövön hetegés ~ Tüzerkedés
- Amikor a jókedvet takargatják ~ Lelkendőzik
- Űrkutatás hitvallása ~ Mars poetica
- Remete a társasági életben ~ Magánykívül van
- Amikor ledől a katedrális ~ Dómború
- Amikor a kőműves szerelmes lesz a falába ~ Belehabarcsodik

Caravaggiótól Canalettóig

Az itáliai barokk és rokokó festészet remekművei

2013. október 26.-2014. február 16.

A 17. és a 18. századi itáliai festészet uralkodó stílusáramlatait, a műfajok, technikák és témák rendkívüli gazdagságát, valamint a korszak kiemelkedő művészegyéniségeit mutatja be a Szépművészeti Múzeum *Caravaggiótól Canalettóig* című kiállítása. A tárlaton több mint száz mester száznegyven remekművével találkozhat a nagyközönség. A legtöbb művel, szám szerint kilencel, a korszak kiemelkedő festőgénusza, Caravaggio szerepel a kiállításon.

A válogatás alapját a Szépművészeti Múzeum Régi Képtára nemzetközileg is nagyra becsült olasz barokk és rokokó gyűjteményének harmincnégy főműve alkotja, amelyet százhat – tizenegy ország hatvanhat gyűjteményéből Budapestre érkező – remekmű egészít ki. A kölcsönző intézmények között szerepel többek között a washingtoni és a londoni National Gallery, a párizsi Musée du Louvre, a madridi Museo del Prado és a Museo Thyssen-Bornemisza, a firenzei Galleria degli Uffizi, a berlini Gemäldegalerie, a drezdai Gemäldegalerie Alte Meister, a bécsi Kunsthistorisches Museum és a római Galleria Borghese. A tárlat anyaga nemzetközileg is figyelemre méltó, hiszen ilyen léptékű, a korszak itáliai festészetének egészét bemutató, átfogó kiállítás évtizedek óta nem volt a világon.

A múzeum néhány évvel ezelőtt azt a célt tűzte ki maga elé, hogy két, egymást követő tárlaton bemutatja a 15-18. századi itáliai festészetet, tekintettel a múzeum kiemelkedő értékű, mintegy ezer festményből álló itáliai régi mester gyűjteményére, és arra, hogy a korszakról hasonló, átfogó kiállításokra még soha nem került sor Magyarországon. Az első, 2009-2010-ben megrendezett bemutató, a *Botticellitől Tizianóig*, 230 ezer látogatójával a Szépművészeti Múzeum történetének egyik legsikeresebb eseménye volt.

Ezen tárlat folytatásának tekinthető az október végén nyíló, a 17-18. századi itáliai festészetnek szentelt reprezentatív kiállítás. Az itáliai művészet e két évszázadát a barokk, Európa ez idő tájt uralkodó korstílusa határozta meg. A 17. század, a seicento első negyedét még az előző század végén induló kora barokk jellemzi. Ekkor bontakozott ki Caravaggio és követői naturalizmusa, valamint a Carracciak nevével fémjelzett bolognai klasszicizmus. A stílus bő fél évszázadon át tartó érett korszakát az ún. dekorátor nagymesterek lendületes művészete éppúgy jellemzi, mint a barokk klasszicizmus vagy a korai romanticizmus. A seicento utolsó évtizedeitől számítható a késő barokk időszaka, a nagy mesterek hagyományainak kissé kiüresedett, rutinos továbbvitele. A 18. században a velencei rokokó adta a korszak csillogó lezárását, miközben a settecento derekán már megjelentek a neoklasszicizmus kezdetei. A két évszázad különböző iskoláinak, stílusainak közös jellemzője a valóság utánzása, a realizmus iránti igény, a dolgok kézzelfogható jelenlétének az illúziója, amelynek megvalósításához a művészeknek ekkorra már a festészet teljes eszköztára a rendelkezésükre állt.

A kiállítás időrendben, nyolc szekcióban tárgyalja a korszakot, Caravaggio radikális fordulatot hozó római színrelépésétől, a manierizmust felváltó barokk, majd a rokokó

és a klasszicizmus kialakulásáig és mestereinek bemutatásáig. A tárlat Caravaggio két korai alkotásával – köztük az életmű egyik emblematikus főművével, a *Gyümölcskosaras fiúval* – kezdődik, majd a caravaggizmus vallásos festészetének példái – pl. Caravaggio *Salome* témájú képeinek két változata – következnek. A harmadik rész a Lodovico, Agostino és Annibale Carracci működésével összekapcsolódott klasszicizáló barokkot mutatja be. A negyedik szekció a barokk elterjedését és virágkorát tárgyalja, majd az ötödik a polgári műfajokról, a csendeletről, a tájképről, az arcképről és a zsánerportréről ad áttekintést. A következő részben a 18. század főbb stílusirányzatai kerülnek bemutatásra. Az utolsó két szekció a 18. század velencei festészetébe, valamint az ekkor népszerűvé váló veduta (városlátkép) műfajába nyújt bepillantást, ez utóbbi Canaletto

négy velencei látképe segítségével.

Forrás:
<http://www.szepmuveszeti.hu/kiallitasok/caravaggiotol-canalettoig-905>

* * *

A szerkesztő kedvenc festménye a tárlaton: Giuseppe Maria Crespi: *A mosogató lány* című alkotása (ld. a mellékelt kép).

* * *

**A POLIQRÁF
 EZÚTTAL A
 CARAVAGGIÓTÓL
 CANELETTOIG
 CÍMŰ KIÁLLÍTÁS
 KÉPEI KÖZÜL
 VÁLOGATTA IL-
 LUSZTRÁCIÓIT.**

Tartalom

IT-emlékeztető.....	2
Borbáth Kati kommunikál.....	5
Iskolabírószági hírek.....	9
Irodalmi háziverseny.....	15
Szőnyei Eszter apostola.....	20
Takács Márton mestere.....	24
József Attila hetedikje.....	28
Gelléri Dániel tizedikje.....	28
Bodor Adrienn palacsintázik.....	30
Takács Marci alvó bogara.....	31
Aranyköpések helyett.....	32
Caravaggiótól Canalettóig.....	34

KÖSZÖNET

**BODOR ADRIENNÉKNEK (MÁRKA),
ERDŐSI ÁKOSNAK (HARIBÓ) ÉS
TANG MEI TÍMEA (MASZK)
CSALÁDJÁNAK
A KÖNYVTÁRAT GAZDAGÍTÓ
KIADVÁNYOKÉRT.**

A KÖNYVTÁROS

MŰVELTSÉGI VETÉLKEDŐ – 2014

**FEBRUÁR 11-ÉN, KEDDEN DÉLUTÁN
különböző témakörökben (pl. MŰVÉSZETEK, TERMÉSZETTUDOMÁNYOK)
KREATÍV CSOPORTVERSENYT RENDEZÜNK.**

**3-4 fős (akár vegyes korú) csapatok jelentkezését várjuk
2014. február 6-ig.**

**REMEK BULI LESZ, ÉS NAGYSZERŰ JUTALMAKRA LEHET SZÁMÍTANI!
NEM ÉRDEMES KIHAGYNI!**

A MŰVÉSZETISMERET MUNKACSOPORT

A Közgazdasági Politechnikum lapja

Felelős kiadó: Diósi Alojzia

Felelős és tördelő szerkesztő: Jakob Judit

Postacím: 1096 Budapest, Vendel utca 3.

e-mail: jjudit@poli.hu, internet: www.poli.hu, helyi hálózat: P:\poligraf

Készül az A-Z Buda CopyCAT Kft sokszorosító műhelyében